

ΤΑ ΠΕΝΘΗ ΤΗΣ ΔΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΜΑΣ

ΥΠΟ κ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΔΑΦΝΗ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΩΡΑΪΤΙΔΗΣ

ΑΠΟ τὴ μακροχρόνι γνωριμία μου με τὸν Ἀλέξανδρο Μωραϊτίδη — τὸ Σκιαθίτη διηγηματογράφου ποὺ πέθανε τώρα τελευταία — καὶ τὶς πνευματικὲς ὄρες ποὺ ζήσαμε μαζὺ ἐκεῖ κάτω, στὸ γαλήνιο σπιτάκι του τῆς ὁδοῦ Καποδιστριαίου, τὸ σκεπασμένο μετὰ τὴ φυλλωσιά μὰς γέφυρις κληματαριάς, θημάμια πρὸ πάντων μὰ συνομιλία μας, κατὰ τὸ Μάρτη του

1919.

Ἦταν δειλινὸ ἀνοιξιότατο καὶ ἤμαστε μόνοι, μέσα στὸ ἴδιο πάντα ὑποβλητικὸ περιβάλλον τοῦ δωματίου του, μετὰ τὶς ἅγιες εἰκόνας, τὶς κρεμασμένες στὸν ἀνατολικὸ τοίχου. Τὸ δωμάτιο αὐτὸ ἤμαζε εἰς πάλαι μοναστηρίου, μετὰ τὸ γλυκάτατο Ἐσταυρομένο, ἔργον μοναχοῦ τῆς Τήνου, καὶ στολισμένον μετὰ λουλούδια ἑαρινά, καὶ τὸ καντηλάκι του ποὺ σκορπούσε τὸ ἀπαλόροδο φῶς του παντοῦ. Κάποια καμπάνα μακρινή, ποὺ συνομιλοῦσε μετὰ τὸν Οὐρανὸν, ἔστελνε ὡς ἐδῶ τὸ λερὸ ὄριος τοῦ χαλκοῦ τῆς. Ὁ κύριος Ἀλέξανδρος ἔκαμε τὸ σημεῖο τοῦ Σταυροῦ καὶ μοῦ εἶπε:

— Αὐτὲς τὶς μέρες φέλλονται αἱ ἐρηγιασμέναι. Πόσο τὶς ἀγαποῦσε ὁ καινέμος ὁ Παπαδιαμάντης! Τὶς ἐψάλλαμε μαζὺ στὸν Ἅγιον Ἐλισσαίον, ὅπως καὶ τὶς δλονυχτίες ποὺ τὸν ἐβοηθοῦσα. Δεξιὸς ψάλτης ἐκείνος, ἀριστερὸς ἐγὼ. Στὰ δυνατὰ τροπάρια ψέλναμε καὶ τὶ δύο μαζὺ.

— Εἶχε μελωδικὴ φωνὴ ὁ Παπαδιαμάντης, κύριε Ἀλέξανδρε; ρώτησα τὸν παιδικὸ του φίλου.

— Ἐψάλλε κυρίως μετὰ πάθος, καὶ αὐτὸ συγκαλυπτοῦσε τὸ ἐκκλησιασμα. Στὸς ἔψαλλομους τοῦ Δαυτὶδ ἔδινε μὰ μοναχικὴ παλιά, ὅπως τοὺς ψέλουν στὸ ἱστορικὸ μοναστήρι τῆς Σκιαθοῦ. Ἡ μεγαλοπρεπὴς αὐτὴ μελωδία εἶν' ἀγνωστὴ στους ἐροφάλας τῶν Ἀθηνῶν. Ὅταν τὴν ἀκουσε ὁ μακαρίτης ὁ Τωνκόνουλος ἐγοητεύθη, τὴν ἔγραψε μετὰ τὰ μοναχικὰ στίχοις τῆς παρασημαντικῆς καὶ τῆς ἐδρημοσύνης στὸ περιοδικὸν του στὴ «Φορμιγγα». Ὡ! εἶνε δεῖο Βυζαντινὸ δημοῦργημα!...

— Μπορῶ νὰ τὴν ἀκούσω, κύριε Ἀλέξανδρε; τὸν παρακάλεσα.

— Νὰ τὴν ἀκούσης, παιδί μου. Ὅσο μπορεῖ νὰ τὴν ἀποδώσῃ ἡ ραγιασμένη φωνή μου.

Καὶ ὅμως ἡ φωνὴ τοῦ Μωραϊτίδη δὲν μοῦ φάνηκε ραγιασμένη. Τοῦλάχιστον στὸν περιορισμένον χρόνον ποὺ μεροῦ του κελιῶν ἠνέμετο ἐκτάκτως κατανυκτικῶς. Ὁ κύριος Ἀλέξανδρος μοῦ ἐξήγησε ὅτι ἡ μοναχικὴ αὐτὴ τὴν Δαυτιδικὴν ψαλμὸν ἀπομιμῆται τὸ θρόσιμα τῶν φύλλων, τὴν πνοὴ τοῦ ἀνέμου, τοῦ ποταμοῦ τὸ κύμα, ὅλες τὶς μουσικὲς φωνὲς μετὰ τὶς ὁποῖες ἡ Φύσις ἀνεμῆται τὴ δόξα τοῦ Δημοουργοῦ. Ἡ κατάληξις καθὲ ὡραίου παρατείνεται καὶ κυμαίνεται, παλλομένη σάν δενδρόφυλλο, σάν μακρινὸς ἀντίλαλος νεοῦ, σάν φωνήμια ἀέρος μὲσ' ἀπὸ σκοτεινὸ θόλον μοναστηρίου. Γιατὶ νὰ μὴν ψάλλεται σ' ὄλους τοὺς ναοὺς ἡ θεία, ἡ ἑξαιλιστικὴ αὐτὴ μελωδία τοῦ Παπαδιαμάντη; Σὰς δίνω ἐδῶ τὸ καινέμον τῆς. Ὁ Δαυτὶδ, ὁ Προφήτης καὶ Βασιλεὺς λέγει:

Ἐξομολογήσθε τῷ Κυρίῳ ἐπὶ ἀγαθός, οὗτις εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ ποιήσαντι θαυμάσια μεγάλα ἔργα, οὗτις εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ στερεώσαντι τὴν γῆν ἐπὶ τῶν ὕδατων, οὗτις εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ ποιήσαντι ὄψα μεγάλα ἔργα, οὗτις εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τὸν ἤλιον εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, οὗτις εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τὴν Ζελήνην καὶ τοὺς ἀστῆρας εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός, οὗτις εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

Ὅταν ἐτελείετο ὁ Δαυτιδικὸς αὐτὸς ψαλμὸς, ἀκούσα τὸν Μωραϊτίδη νὰ ψέλῃ τὸν περίφημον ἐκείνου θῆνον τῶν Ἰσραηλιτῶν, ποὺ θηρονοῦν γιὰ τὴν πτόσι τῆς ἰερῆς πόλεως. Τὸν ἀκούσα ὅπως τὸν ἐμελωδοῦσε ὁ Παπαδιαμάντης, κατὰ τὸ παλαιότατον Βυζαντινὸ μέλος:

Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος, ἐκεῖ ἐκαθήσαμεν καὶ ἐκλαύσαμεν ἐν τῷ μνηστῆρι ἡμᾶς τῆς Σιών. Ἐπὶ ταῖς ἰτέαις, ἐν μέσῳ αὐτῆς, ἐκερμάσαμεν τὰ ὄργανα ἡμῶν...

Ὁ Μωραϊτίδης μοῦ ἔδειξε κατόπιν ἓνα παλαιὸν Εὐαγγέλιον μεγάλου σχήματος:

— Αὐτὸ τὸ Εὐαγγέλιον, μοῦ εἶπε, ἦταν τὸ πατέρα τοῦ Παπαδιαμάντη! Ἐπάνω εἰς αὐτὸ ἐμαθίτηνε τὴν πίστιν. Μοῦ τὸ εἶχε στείλει ὁ μακαρίτης ὁ παπᾶς ἀπὸ τῆς Σκιάθου νὰ τὸ χωροδόσω. Μὰ ἄστερ' ἀπὸ λίγων καρῶν, ἀπέδημσε εἰς Κύριον, καὶ ὁ Παπαδιαμάντης μοῦ

ἔγραψε: «Τώρα πὰ κράτισέ το ἰδικὸ σου».

— Ὁ πατέρας τοῦ Παπαδιαμάντη ἦταν καὶ καλὸς ψάλτης λένε; ρώτησα.

— Ὁ μακαρίτης ὁ Ἀλέξανδρος ἐκαυχάτο γιὰ τὴν φωνὴ τοῦ πατέρα του. Κάποτε μάλιστα, ὅταν ἤμασε παιδιὰ, μαλώσαμε στὰ γερά: Ποιὸς ἔψελνε καλλίτερα; ὁ πατέρας του ἢ ὁ παππούς μου, ποὺ ἦταν ἐπίσης παπᾶς;

— Πῶς ἦταν ἡ ὑγεία τοῦ Παπαδιαμάντη κατὰ τὶς τελευταῖες ἡμέρας τῆς ζωῆς του; ρωτῶ τὸν κύριον Ἀλέξανδρον.

— Μὰ... ὑπέφερε πολὺ. Εἶχε καὶ παλμούς τῆς καρδιάς. Τὴν παραμονὴν τοῦ Ἁγίου Βασιλείου κατέβηκε στὴν ἀγορὰ τοῦ νησιοῦ καὶ ἀγόρασε λίγα μπαμποῦνια, ἀπὸ κείνα τὰ διαλεχτὰ ποὺ βγάδουν τὰ νερά μας. Τοῦ ἄρσαν πολὺ τὰ ψάρια. Ἐὐωάρια, κατ' ἐξοχίην ὄψα, ἔλεγε. Τὰ πῆγε λοιπὸν σπῆ, τὰ ἔδωσε σὲ μὴ ἀπὸ τὶς ἀδελφές του καὶ ἀπευθίσθη στὸ δωμάτιόν του. Ἐξάρνα ἀκούσθη ἓνας δούτος. Ἐτρεξαν καὶ βόϊκαν χλάμου, στὸ πάτωμα, τὸν καινέμον τὸν Ἀλέξανδρον. Τὸν μετέφεραν στὸ κρεβάτι του. Τότε περὶ ἐκατάλαβε ὅτι ἡ κατάσταση τοῦ ἦταν ἀσχημ. Εἶπε:

— *Ἐ, μοῦ φαίνεται πὼς εἶμαι γιὰ τὸ μεγάλο ταξίδι. Φέρετε τὸν παπᾶ...*

Ἡ ἀδελφὴ του, ἡ Κυρατσῶ, τὸν ἐρώτησε:

— *Νὰ φέρομε τὸν γατρόν, Ἀλέξανδρε;*

— *Ὅχι! Τὸν παπᾶ!...*

Σὲ λίγο ἤρθε ὁ παπᾶς. Ὁ Ἀλέξανδρος ἀνασιρῶθηκε καὶ κἀθήσετο στὸ κρεβάτι.

— *Παπᾶ μου,* τοῦ εἶπε, *πεθαίνω! Νὰ με ἐξομολογήσης καὶ νὰ με μεταλάβης...*

Ὁ παπᾶς ἀνοίξε τὸ εὐχολόγιον τοῦ νὰ διαβίσῃ μὴ σύντομη παρακλήσιον. Τότε ὁ Ἀλέξανδρος τὸν παρακάλεσε:

— *Ὅχι αὐτὴ! Τὴ μεγάλη εὐχὴ θέλω, τοῦ Ὁσίου Ἀνδρόνικου τῆς Κρήτης, ποὺ εἶνε γιὰ ὅλα τ' ἀνομήματα!*

Καὶ ὁ παπᾶς τοῦ ἔκανε τὴ χάρι. Μὲ στανωμένη τὰ χεῖρα ὁ μεγάλος μας συγγράμματος, με σκροτῶ τὸ κεφάλι, μὲ ταπεινωμένη καρδιά, ἀκροάζομαι τὴν ἐκτεταμένην εὐχὴν καὶ ψυχοστατὴ τὴν ἐπαυλάμυβαν...

— Πῶς εἶνε ἡ εὐχὴ αὐτή; ἐρώτησα.

Ὁ Ἀλέξ. Μωραϊτίδης ἔφη ἓνα παλαιότατον πατρινομένο βιβλίον καὶ μοῦ τὸ παρουσίασε ἀνοιχτό. Καὶ ἐδάδασα τὴν εὐχὴν:

... Εἰ ἔκλεψα, εἰ ἐψευδομαρτύρησα, εἰ ἐφιλαγορεύθη, εἰ ἐμεγαλοφρόνησα ἐπὶ τῷ πλούτῳ μου, εἰ περιεβλήθη πλοῖα ἱμάτια, εἰ κατεφρόνησα τοὺς δούλους μου καὶ τοὺς ἱκέτας μου...

Ζητούσε συχώρησιν γιὰ ὅλα αὐτὰ τὰ ἀμαρτήματα ὁ λευκὸς συγγράμματος τῆς «Βασιλικῆς Ἀρσῆς», ὁ ἀπολογητὴς τῆς ταπεινοφροσύνης, ποὺ πέρασε ἓνα μεγάλο μέρος τῆς ζωῆς του σὲ μὴ παμάριον γωνίαν τοῦ μικροῦ τοῦ νησιοῦ, ἡ τῆς Δεξιαμένης τῶν Ἀθηνῶν, ὁ φραγὸς καὶ δυστυχισμένους Παπαδιαμάντης!... Εἶχε ἀμφοδολίς γιὰ τὸ δικαιώματόν του στὸν Παράδεισον τῶν χριστιανικῶν ψυχῶν!... Καὶ ζητούσε ἀπὸ τὸν Πλάστη συχώρησιν, ἀν ποτὲ ἐμεγαλοφρόνησε γιὰ τὸ λαμπρὸν τὸ οἶκον, γιὰ τοὺς δούλους του καὶ γιὰ τοὺς ἱκέτας του!...

— Καὶ ὅταν ἔργη ἀπὸ τὸ σπιτάκι τοῦ ἱερέως, συνέχισε ὁ Μωραϊτίδης, ὁ καινέμος ὁ Ἀλέξανδρος πλάγιασε πάλι στὸ κρεβάτι τὸν γιὰ νὰ μὴ ἐνασιρῶθῃ. Δὲν ἐγένθη τ' ἀγαπᾶ τὸν μπαμποῦνια... Τὰ χεῖλη του ἐπαλείνοντο σὲ ψαλμούς... Καὶ τὴν 31ν Ἰανουαρίου 1911, τὴν ἐκατάλαβε πρὸς ἔφρασε ἡ ὄρα νὰ παραδώσῃ τὴν ὑστάτην πνοὴν του στὰ χεῖρα τοῦ Πλάστου, διέταξε τὶς ἀδελφές του ν' ἀποκαταρῶνθον... Ἐπειτα, ἐγύρισε πρὸς τὸ μέρος τοῦ τοῖχου καὶ ἔξενευσσε, ὑπομῆλτων τὸ τροπᾶριον τῆς Ἐνάτης Ὁρας τῶν Θεοφρονῶν:

Τὴν χεῖρα σου τὴν ἀγαμῆνην, Κύριε...

Τὴν κηδεῖα του παρηκολούθησαν με συντριβὴ βλοῖοι οἱ κάτοικοι τοῦ νησιοῦ... Στὸν ἀπλὸ ἔβλιον Σταυρὸν τοῦ τάφου του ἐγράφθη μὲ δικὸν του στίχον, οἱ ἴδιοι ποὺ ἴπαρχον στὸ κοιτὶ ποὺ φυλάσσεται διὰ ἡ χάρα του.

Ἐρώτησα τὸν Ἀλέξανδρον Μωραϊτίδη:

— Γιὰ τὰ τελευταῖα ἔργα ποὺ ἔγραψε ὁ Παπαδιαμάντης, τὰ ἐκκλησιαστικὰ, γιὰ τὴν Ὑμνογραφίαν του, τί ἔξερε;

— Κάποτε ποὺ τὸν ποῦσε φραχτὰ τὸ δόντι, ὁ Παπαδιαμάντης ἰκέτους τὸν Ἅγιον Ἀντίπα τὸ θαυματουργὸ στὶς παθήσεις τῶν ὀδόντων, νὰ τὸν ἀνακοινῇ. Καὶ, ὅταν ἔθερατεύθη, ἔγραψε ὀλόκληρον Ἄχολουθίαν στὸν Ἅγιον.

— Σώζεται ἡ Ἀχολουθία αὐτή;

— Ναί. Εἶνε γραμμένη μετὰ μολύβου. Ἐλάττω καμμὰ φορὰ νὰ τὴ βρῶ

Ἀλέξανδρος Μωραϊτίδης

ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΜΙΣΕΛ ΚΟΡΝΤΑΙ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΤΥΧΙΑ ΤΗΣ ΚΟΡΗΣ ΤΟΥ

TAN ό κ. Μουρέλ επληροφόρηθ' την επάνοδο του κ. Μαυρίου Ρουσερά στην Ελλάδα του Σαλέτ, εκεφθή αιμάσει ότι ό νέος αυτός θα ήταν ίσως ένας κατάλληλος γαμπρός για την κόρη του 'Ιουλιέττα. 'Ο Μουρέλ ήταν πειά πενηντάτης, είχε χάσει πρό ετών τή γυναίκα του και ζούσε μόνος με την κόρη του. Την αγαπούσε τόσο πολύ την 'Ιουλιέττα του, πού, μολοντί φτωχός, έβαλε όλα τά δυνάτά του και μέσα σέ δέκα χρόνια τής μάζερε μιá σημερινή προίκα. Με την προίκα αυτή ήταν σίγουρος ότι θα τής εξοφάλλε, θα τής αγοράζε, στην ανάγκη, την ευτυχία πού δικαιολοούσε για την κόρη του.

Με τόν νεαρό Μαυρίου εοχετίσθηκε γρήγορα ό κ. Μουρέλ. 'Ησαν κ' οι δύο μανιόδες κνηφοί. 'Όταν γράφσαν άπ' τού κνηφι, ό Μαυρίος σταματάουσε λίγο στή βίλια Μουρέλ και μιλούσε με την 'Ιουλιέττα. 'Ακούοντάς τους ν' ανταλλάσσουν τά χαρούμενα και ξενοιαστα λόγια τους, ό κ. Μουρέλ γέμιζε γαρά. 'Έτσι πέρασε τó φθινόπωρο...

Μιά μέρα, σ' ένα κνηφι, ό Μαυρίος έδωσε στον Μουρέλ νά ενοήση ότι θα ήταν πολύ ευτυχής άν τούδνε για γυναίκα του την 'Ιουλιέττα. 'Ο Μουρέλ ένδοιασθήκε από την πρόταση αυτή, κατόπιν όμως ή σοβαρότης τού πράγματος τόν έκανε νά αναβάλη για λίγο τά πράγματα. 'Ανθρωπος τακτικός σέ δια, έπευσε εύθης νά ζητήσει πληροφορίες για τόν Μαυρίου από φίλους του πού έμειναν στό Παρίσι. 'Ηθέλε επίσης νά ροιλοδοκώση εντομεταξύ θα την κόρη του. Την ήρθε ένα πρωί και βήγαν περίπατο στό δάσος. Στό δρόμο τή ρώτησε άξφανα :

— Σου άρέσει ό Μαυρίος, αγαπημένη μου 'Ιουλιέττα ;
 — Ένα φως γαράς έλαμρε στο πρόσωπό τής νέας, ή οποία έπεσε στην άγκαλιά του ψευδίζοντας :
 — 'Ω, πατέρα μου, δέν φαντάζεσαι πόσο τόν αγαπά !...

'Υστερα από λίγες μέρες έγτασαν κ' ή πληροφορίες, πού ό Μουρέλ είχε ζητήσει από τó Παρίσι.
 Σύμφωνα μ' αυτές, ό πατέρας τού Μαυρίου είχε αυτοκτονήσει κατόπιν ζημιών πού είχε υποστεί στό Σαρματιότιο. 'Η μητέρα του πέθανε βίτερα από λίγους μήνες από τή λύπη τής. 'Όσο για τόν Μαυρίου, ήταν απαράλληλος ό πατέρας του. Χωροτακτής και γενναίος ! Είχε απατάσει στά χαρτιά και στες γυναίκες ό,τι απαιτεί άπ' την πατρική του περιουσία και είχε καταρθεί στην έπαρχία, σάν κνηνημένο ζώο, πού κρέβεται στό πρώτο μέρος πού βρίσκει. Αυτή ή έταιρία του στό Σαλέτ ήταν φορημένη με χρηί !...

'Η αποκαλύψει αυτές έβαλαν σέ τρομερή άγωνία τόν Μουρέλ. Πώς ή απέκαλυπτε την άλήθεια στην κόρη του ; Θά την ζκαμε νά ύποπρή από πολύ. 'Αστόσο έπρεπε νά πρητάση τó κακό όσο ήταν καρός άκόμη.

— Μικρούλα μου αγαπημένη κόρη, τής ελετε τó ίδιο βράδυ, φοβόμασ ότι τά σχέδιά μας δέν θα πραγματοποιηθούν... Ζήτησα πληροφορίες άπ' τó Παρίσι. 'Η οικονομική κατάσταση τού Μαυρίου δέν εινε άνθηρη...
 — Καί τί σημασία έχει αυτό, πατέρα ; έπευσε εύθης νά διαμαρτυρηθί ή 'Ιουλιέττα. Μήπως δέν φτάνουν τά χρήματά μου και για τούς δυό ; Δέν μου ελετε τόσες φορές ότι ή προίκα μου εινε άρκετή για ν' αγοράσω την ευτυχία μου ;
 — Μά ό Μαυρίος εινε σπάταλος, παιδί μου, ελετε ό Μουρέλ. Κάνει άκατη ζωή...
 — στά χαρτιά μου και νά σάς τη δώσω. Εινε πολύ θραία, πολύ ποιητική.

Μετά τά λόγια αυτά ό Μουραϊίδης σηκάθησε, άναψε ένα κεράκι και τó σήμασε προς τó Εικονοστάσι :
 — Κιτάξτε, μου ελετε, αυτός εινε ό 'Άγιος 'Αντύπας !
 Έκείταξα τó παλιό εικόνομα. 'Ο 'Άγιος, τόν όποιον θνήσκσε ό Παπαδιαμάντης, είχε την έπιληπτική μορφή τών άθλητών τής Χριστιανοσύνης, με τó μελιχρό πρόσωπο και τή μακριά γενειάδα, πού έπευτε κατάλευκη άπάνω στό στήθος του...
 ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

— Θά τόν διαφώσω, πατέρα, απάντησε ή 'Ιουλιέττα.
 — 'Ο Μουρέλ κατάλαβε πειά πώς έπρεπε νά πη στην κόρη του όλη την άλήθεια.

— Δέν σου τά ελετα όλα, παιδί μου, εξήγησε στην κόρη του. 'Ο Μαυρίος έχει και άλλα ελλπτώματα, μεγάλα και άδύσθητα. Θά σέ καταστρέψη...
 — Θά εφρης έσύ τόν τρόπο νά τόν έμποδίσης, πατέρα, απάντησε ή 'Ιουλιέττα.

'Ο Μουρέλ άναστήναξε.
 — Πόσον καρό θα μ' έγχε μαζί σου άκόμη ; ελετε. Είμαι έξήντα χρόνων. 'Όταν φτώγω έγώ από τόν κόσμο θα καταχρησθί τής άδυναμίας σου. Θά σέ καταστρέψη. Θά σέ κάνει δυστυχισμένη !...

Τόν ελεαν πιάσει λυγμοί. Μά ή 'Ιουλιέττα έπέμνε. 'Εννοούσε νά πάρη εκείνον πού αγαπούσε.
 — Τόν αγαπάς τρελλά ! ελετε στον πατέρα τής. Κι' αυτός μ' αγαπά ειλκρινά και είμαι βέβαιη ότι θα κάνει τó κάθε τί για νά μή με λυπήση...
 — Σου λέγω ότι δέν άποβίαιε παρή μόνο στην προίκα σου, φώναζε ό Μουρέλ. μ' άπέλποια.

Μά ή 'Ιουλιέττα ήταν άμετάληστη. Τότε ό Μουρέλ κατάλαβε ότι ή κόρη του ήταν άποφασισμένη για όλα. 'Ισως και νά τόν άβρη για ν' άκολούθησθ την Μαυρίου.
 *Θέέ μου, τί νάκανε λοιπόν για νά την σώση ; 'Αξφανα, μά ιδέα άστραψε στό μυαλό του. Είχε βρηί τó γιατρού, γιατρού τρομερού, πού ήθελε ήρωισμό και θεία, μά πού θα έσώζε την κόρη του.

Την ήρθε ένα πρωί και βήγαν περίπατο στό δάσος...

Την ίδια εκείνη βραδυά, άφού έμεινε όρος πολλές κλεισμένος μόνος στό γραφείο του, πής τó δικηγορικό του χαρτοφυλάκιό και πήγε στην έπαυλά τού Μαυρίου.

— Λοιπόν ; ρώτησε ό Μαυρίος μόλις τόν ελεσε.
 — 'Ε ! λοιπόν, ελετε ό Μουρέλ, θα πτώ καί' εφθείαν στην οσία τής ύποθέσεως. 'Η κόρη μου σάς αγαπά άλλά' έγώ επληροσηθήν τó παρελθόν σας. Γυναίκες, χαρτιά, άσωτες !... Σειρός, έπειός, δέν φταίτε έσεις, φταίε ό πατέρας σας, πού σάς έλληροδότησε τά ελλπτώματά του, άλλά άσώδησάτε τά γεγονότα εινε γεγονότα. Δέν θέλω καί' σάδνα λόγον νά κάνω την κόρη μου δυστυχισμένη. Δέν έχω άλλον άπ' αυτόν στον κόσμο. Δέν θέλω νά πεθάνω σκεπτόμενος ότι θα κλάψη, ότι θα ποθή για σάς, έξ άλλας σας. 'Εμπρός, μλήστε μου τώρα και σεις με την ίδια ειλκρινία. Δέν την αγαπάτε την 'Ιουλιέττα, δέν είν' έτσι ; Θέλετε νά γίνη ό γάμος αυτός για νά διορθώσετε την κατάσταση σας. 'Εμπρός, φανήτε ειλκρινή !
 — 'Όσο στά χαρτιά, δείτε τó χαρτί σας. Δέν θα γίωσете. 'Εμπρός, όμολογήστε !...

— Μά, κίος Μουρέλ, πούσ σας έδωκε αυτές τις πληροφορίες ; τραύισε ό Μαυρίος.
 — 'Ε ! διάβολε ! Καί ή ρωτήσις σας άκόμη αυτή εινε μιá διολογία. Θέλω συνεπώς νά ξερω τί θα γίνη. Γνωρίζω την κόρη μου. Εινε έπισημ νά κάνει για σάς όλες τις θείσεις. Μπορεί νά σάς άκολούθηση και στην άκρη τού κόσμου. Βλέπετε, δέν σάς κρύβω τίποτε. 'Ε ! λοιπόν, σάς ικετεύω, φύγετε. Ναι, δέν θέλετε, γιατί νοιώσατε ότι κερδισάτε τó παιγνίδι σας και κιντήτα νά γίνετε πλούσιος. Μά έγώ ειλκρινά ύπ' όψει μου την άδησί σας. 'Αφού δέν θέλετε την κόρη μου, αλλά την προίκα τής, τά λεπτά τής, νά πάρτε τα, εινε δικά σας, αλλά φύγετε ! Μην ζαναφανήτε ποτέ έδώ πέρα. Τί σας μέλει, άλλωστε, άφού αποκηρύσατε ότι επηθύμισατε ; 'Εμπρός, πάρτε τα !
 Καί ό γέρο-Μουρέλ, τού έτεινε τó χαρτοφυλάκιό. 'Ο Μαυρίος όμως έκαμε ένα βήμα προς τά ύπνω κατάληπτος.

— Σας εκλήθησε αυτό βέβαια, επρόθεσε ό Μουρέλ, αλλά κατά βάθος εινε πολύ λογική. Σας δίωα νά χρήματα, γιατί έτσι μόνο θα σώσω τó παιδί μου από τή δυστυχία. Κ' έπειτα έτσι μόνο θα ίδη ότι είχα δίκιο κ' ότι δέν άγαπούσατε αυτή, αλλά την προίκα τής. 'Εμπρός, εμπρός, φανήτε γενναίος... Νά, άλήθεια την προίκα έλαμρο στο τραπέζι. Πάρτε την... 'Όλα ειναι κανονισμένα. Κανείς άλλος, εκτός από την κόρη μου δέν θα μάθη την άλήθεια. Μά φύγετε, φύγετε...
 Θά φύγετε για πάντα, δέν εινε έτσι ; 'Αφήστε μου την κόρη μου. Μη θέλετε νά την κάμετε δυστυχισμένη...
 Λέγοντας τά λόγια αυτά ό Μουρέλ άβρησε τó χαρτοφυλάκιό πάνω στό τραπέζι, άνοιξε την κόρτα και χάθηκε στό σκατά.
 Είχε σώσει τó παιδί του...

